

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2ObdoV/15/2019
Identifikačné číslo spisu: 6017200603
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6017200603.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu : SKP, k. s., so sídlom Námestie SNP 74/28, 960 01 Zvolen, IČO: 44 915 691, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo, „PODHORIE“ Kamenné Kosihy, so sídlom 991 27 Kamenné Kosihy, IČO: 00 208 671, proti žalovanému JUDr. R. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., zast. JUDr. Jozefom Veseľým, advokátom so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o zaplatenie 69 210,76 eur s prísl., vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cbi/3/2017, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obo/8/2018-77 zo dňa 21. júna 2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 41Cbi/3/2017-58 zo dňa 28. februára 2018, návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.
2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovanému bolo dňa 13. 12. 2017 doručené uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cbi/3/2017-42 zo dňa 07. 12. 2017 spolu so žalobou a prílohami, ktorým bol žalovaný vyzvaný, aby sa v lehote 15 dní od doručenia k žalobe písomne vyjadril. Pretože sa žalovaný písomne k žalobe v stanovenej lehote nevyjadril, ani nepožiadala súd z ospravedlniteľného dôvodu o predĺženie lehoty, súd prvej inštancie oznámil na úradnej tabuli súdu a web tabuli súdu, že dňa 16. 01. 2018 o 9:00 bude podľa § 219 ods. 3 C. s. p. verejne vyhlásené rozhodnutie. Dňa 16. 01. 2018 súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok pre zmeškanie č. k 41Cbi/3/2017-49.
3. Žalovaný podal návrh na zrušenie rozsudku .Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie je dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a podmienky na vydanie kontumačného rozsudku boli splnené. Ďalej uviedol, že pre zrušenie kontumačného rozsudku vydaného v súlade s ust. § 273 C. s. p. je nutné preukázať, že lehotu na vyjadrenie k žalobe zmeškal žalovaný z ospravedlniteľných dôvodov. Existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania je však žalovaný povinný preukázať listinnými dôkazmi. V spornom prípade žalovaný žiadnym vierohodným dôkazom nepreukázal skutočnosti, ktoré by mu bránili

v splnení stanovených povinností.

4. Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením č. k. 5 Obo/8/2018-77 zo dňa 21.06.2018 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

5. V odôvodnení uznesenia uviedol, že podľa § 273 C. s. p. súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť o žalobe podľa § 137 písm. a/ rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak: a) uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne vyjadriť sa k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný bez vážneho dôvodu nesplnil, b) v uznesení podľa písmena a) poučil žalovaného o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a c) doručil uznesenie podľa písmena a) žalovanému do vlastných rúk.

6. Podľa ust. § 277 ods. 1 C. s. p., ak žalovaný z ospravedlniteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a), môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.

7. Z citovaného ust. § 277 ods. 1 C. s. p. vyplýva možnosť pre konajúci súd zrušiť vydaný rozsudok pre zmeškanie, a to v prípade, že žalovaný zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia k žalobe z ospravedlniteľných dôvodov. Za takýto ospravedlniteľný dôvod možno podľa názoru odvolacieho súdu považovať závažné prekážky, ktoré žalovanému bránili v možnosti podať vyjadrenie v súdom prvej inštancie určenej lehote k doručenej žalobe a k jej prílohám. Existenciu takéhoto vážneho ospravedlniteľného dôvodu je pritom povinný tvrdiť a preukázať žalovaný. Žalovaný ako ospravedlniteľný dôvod pre zmeškanie lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a tiež v podanom odvolaní proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie tento návrh zamietol, uviedol, že k opomenutiu zaslať vyjadrenie k žalobe došlo v období, keď bol odsúdený za nedbanlivostný trestný čin porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku a túto skutočnosť znášal psychicky zle.

8. Odvolací súd vo vzťahu k tomuto dôvodu uviedol, že tieto dôvody na strane žalovaného nie je možné považovať za ospravedlniteľné dôvody, ktoré by mohli viesť k zrušeniu rozsudku pre zmeškanie. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalovaný zásielku obsahujúcu žalobu, jej prílohy a uznesenie, ktorým boli vyzvaný na vyjadrenie sa k žalobe a jej prílohám v stanovenej lehote, riadne prevzal, pričom na výzvu súdu prvej inštancie nereagoval nielen v lehote 15-dní, ktorá bola súdom prvej inštancie určená, ale ani dodatočne do rozhodnutia súdu prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaný neuskutočnil žiadny procesný úkon, ktorým by využil svoje oprávnenie sporovej strany reagovať na uplatnený nárok žalobcu, prípadne ktorým by požiadal o možnosť podania vyjadrenia v dlhšej ako určenej 15-dňovej lehote.

9. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že zo strany žalovaného, ktorý žiada o zrušenie rozsudku pre zmeškanie, je potrebné dôvod pre ktorý by malo byť zmeškanie jeho lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe ospravedlnené, nielen tvrdiť, ale aj preukázať. Žalovaný však v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ani v podanom odvolaní, žiadne listinné či iné dôkazné prostriedky, ktorými by preukázal existenciu ním tvrdeného dôvodu, neoznačil.

10. Odvolací súd tak dospel k záveru, že dôvod (opomenutie zaslania vyjadrenia pre odsúdenie za trestný čin a zhoršený psychický stav), pre ktorý žalovaný žiadal o zrušenie rozsudku pre zmeškanie vydaného súdom prvej inštancie, nie je ospravedlniteľným dôvodom. Z podaného odvolania žalovaného a z jeho návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neplynú tvrdenie, že by žalovaný uskutočnil akýkoľvek úkon smerujúci k uplatneniu jeho procesných práv ak splneniu si jeho procesných povinností v konaní pred súdom prvej inštancie do momentu vydania rozsudku pre zmeškanie. Zo strany žalovaného nebolo preukázané, že by vykonal akékoľvek úkony, smerujúce k vyjadreniu k uplatnenému nároku žalobcu, preto námietky žalovaného, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho

posúdenia veci a že súd prvej inštalcie nevykonaval navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, odvolací súd považoval za nedôvodné.

11. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštalcie potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správne rozhodnutie.

12. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s poukazom na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Uviedol, že v danom prípade neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozhodnutia, aj keď ho súd v uznesení náležite poučil o možnosti vydania takéhoto rozsudku pre zmeškanie. Dovolateľ si nesplnil svoju povinnosť v súvislosti s vážnym dôvodom, ktorý bol v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako aj v odvolaní špecifikovaný a tento dôvod bol objektívneho charakteru - veľmi zlé psychické rozpoloženie po vynesení rozsudku ohľadne jeho odsúdenia. Súd nezážil dostatočným spôsobom vážne dôvody žalovaného pre zmeškanie lehoty, ktoré sú podľa jeho názoru ospravedliteľné, čoho dôkazom je aj vypracovaný znalecký posudok o jeho zdravotnom stave.

13. Nárok žalobcu je od samého začiatku nedôvodný a nepodložený relevantnými dôkazmi, súd mal vo veci samej nariadiť pojednávanie aj s poukazom na uplatňovanú značnú výšku škody. Súd nezážil efektívnosť a spravodlivosť v tomto konaní, keď zvolil postup rozhodnutia bez nariadenia pojednávania, aj keď mal vedomosť o tom, že sa na tomto súde vedú obdobné konania, kde žalovaný sa aktívne bránil. Jedná sa o konanie vedené na Krajskom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 45Cbi/3/2013, pod sp. zn. 45Cbi/2/2013, kde rozsudok súdu bol zrušený na Najvyššom súde SR uznesením zo dňa 25. 05. 2016, sp. zn. 1Obo/6/2016. K predpokladom na vydanie rozsudku pre zmeškanie patrí aj posúdenie opodstatnenosti žalobcovho nároku z hľadiska hmotného práva, pričom súd vychádza z dôkazov, ktoré sú obsiahnuté v spise. Z tohto vyplýva, že len zmeškanie žalovaného nemôže vyústiť do jeho procesného neúspechu v konaní vo veci samej (Vrchný súd Praha sp. zn. 4Cmo 421/94). Tým, že súd nevydal platobný rozkaz, ale žalobu zaslal žalovanému na vyjadrenie, potvrdil to, že nárok žalobcu jednoznačný nie je.

14. Ďalšia vada konania zakladá dovolací dôvod, spočíva v tom, že odvolací súd nekonvalidoval procesné pochybenia súdu prvej inštalcie v tom zmysle, že neprihliadol na prekážku litispendencie (§ 159 C. s. p.). Žalovaný má za to, že v trestnom konaní, na ktoré žalobca výslovne poukázal vo svojej žalobe, a to prostredníctvom dôkazu uznesenie o vznesení obvinenia, mal súd ex offio skúmať, či si v rámci adhézneho konania žalobca už raz škodu neuplatňoval. Tým, že súd vôbec neskúmal, či rovnaký nárok už bol skôr uplatnený v adhéznom konaní, aj napriek tomu, že žalobca výslovne vo svojej žalobe vychádzal z trestnoprávneho hľadiska nároku na náhradu škody a porušenie povinnosti správcu, boli jednoznačne porušené práva žalovaného na možnosť uplatňovania svojich procesných práv.

15. Preto navrhuje napadnuté uznesenie odvolacieho, ako aj súdu prvej inštalcie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštalcie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 C. s. p. a § 450 C. s. p.).

16. Žalobca sa vyjadril k dovolaniu žalovaného a uviedol, že žalovaný nepreukázal žiadny zákonný dôvod na posúdenie dôvodnosti podaného dovolania. Je nesporné, že žalovaný riadne prevzal žalobu spolu s výzvou na vyjadrenie sa k nej, na ktorú až do rozhodnutia súdu prvej inštalcie nereagoval. Taktiež jeho tvrdenie, že vyjadrenie neodoslal pre zlé psychické rozpoloženie, zapríčinené rozhodnutím v trestnom konaní je absurdné, pričom uložený trest bol podmienenčne odložený, a teda ani nevyhnutne nemusí dôjsť k obmedzeniu jeho osobnej slobody. Navrhuje dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

18. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

19. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

20. V rozhodovanej veci žalovaný namietol vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., pre naplnenie ktorého je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom- ktorom konkrétnom konaní. Medzi tieto práva však nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Podľa § 431 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací súd je pri rozhodovaní o mimoriadnom opravnom prostriedku viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi, ako ich dovolateľ vymedzil vo svojom dovolaní, pričom pri rozhodovaní o dovolaní môže prihliadať len na tie vady, ktoré sú dovolateľom výslovne namietané (§ 440 C. s. p.).

21. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 273 umožňuje súdu rozhodnúť o žalobe aj bez nariadenia pojednávania podľa § 137 písm. a/ rozsudkom pre zmeškanie, ak a) uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne vyjadriť sa k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný túto povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil, b) v uznesení podľa písm. a/ poučil žalovaného o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a c) doručil uznesenie podľa písm. a) žalovanému do vlastných rúk.

22. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení konania a rovnako žalovaný má v spore vyvíjať iniciatívu vo forme procesnej obrany, ak chce procesne obstáť. Rozsudok pre zmeškanie je osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán.

23. Z obsahu spisu je nesporné, že žalovaný si nesplnil základnú povinnosť sporovej strany a po doručení žaloby sa k nej nevyjadril, neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, a to napriek výzve súdu prvej inštancie zo dňa 07. 12. 2017 (uznesenie č. k. 41Cbi/3/2017-42), ktorú prevzal dňa 13. 12. 2017 (č. l. 43) a v ktorej bol zároveň náležite poučený o následkoch nesplnenia výzvy, t. j. možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie.

24. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené skutočnosti v súlade s ust. § 273 C. s. p. rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie č. k. 41Cbi/3/2017-49 zo dňa 16. 01. 2018, ktorý sa stal právoplatným 30. 07. 2018. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie (§ 356 písm. b/ C. s. p.).

25. Ak žalovaný z ospravedliteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa ust. § 273 písm. a/, môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať (§ 277 ods. 1 C. s. p.).

26. Žalovaný nepopiera, že súdom v stanovenej lehote nezaslal vyjadrenie k žalobe, resp. že by uskutočnil akýkoľvek úkon, smerujúci k uplatneniu jeho procesných práv pred súdom prvej inštancie až do okamihu rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie.

27. Ak žalovaný preukáže, že lehotu na vyjadrenie k žalobe zmeškal z ospravedlniteľných dôvodov, môže zmeškaný úkon (vyjadrenie k žalobe) doložiť súdu spolu s návrhom na zrušenie kontumačného rozsudku. (§ 277 ods. 1 C. s. p.). Existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania je žalovaný povinný preukázať listinnými dôkazmi.

28. Súd prvej inštancie, ako aj súd odvolací zhodne dospeli k záveru, že žalovaným uvádzaný dôvod - opomenutie zaslania vyjadrenia k žalobe v dôsledku jeho odsúdenia za trestný čin porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku v trestnom konaní a zlý psychický stav, pre ktorý žiadal o zrušenie rozsudku pre zmeškanie vydaného súdom prvej inštancie, nie je ospravedlniteľným dôvodom. Žalovaný nedoložil žiadne relevantné listinné dôkazy, ktoré by mu bránili vykonať nevyhnutné procesné úkony v stanovenej lehote na svoju procesnú obranu.

29. Žalovaný svojvoľne nerešpektoval súdom uloženú povinnosť, bol pasívny v procesnej obrane, čomu zodpovedá aj forma vydaného kontumačného rozhodnutia (§ 273 C. s. p.). Následne súd prvej inštancie uznesením č. k. 41Cbi/3/2017-58 zo dňa 28. februára 2018, zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, keďže nepreukázal, resp. neosvedčil dôvody jeho zmeškania. Uvedené skutočnosti potvrdil aj odvolací súd v napadnutom uznesení, kde v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne uviedol, že žalovaný v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ani v podanom odvolaní, žiadne listinné či iné dôkazné prostriedky, ktorými by preukázal existenciu ním tvrdeného dôvodu, neoznačil. Zo strany žalovaného nebolo preukázané, že by vykonal akékoľvek úkony, smerujúce k vyjadreniu k uplatnenému nároku žalobcu, preto námietky žalovaného, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, považoval správne v celom rozsahu za nedôvodné.

30. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., je tiež nevyhnutné posúdenie miery, do akej došlo postupom súdu k porušeniu práva strany na spravodlivý proces. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak právo strany na spravodlivý proces bolo porušené len v časti konania, resp. do takej miery, že strana mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania. V prejednávanom prípade žalovanému obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania bezpochyby umožnená bola.

31. Na základe vyššie uvedeného dovolací súdospel k záveru, že k dovolateľom namietnutej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. nedošlo, z dôvodu ktorého dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. S. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný